

Молодий Колос

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ АКСМУ

Рік видання VIII

№ 125 (825)

П'ЯТНИЦЯ, 20 ЖОВТНЯ 1967 РОКУ.

Ціна 2 коп.

ПРОМИСЛОВІСТЬ ОБЛАСТІ ЗА ТРИ КВАРТАЛИ

17 жовтня в Кіровограді відбулися збори обласного партійно-господарського активу.

З доповіддю про виконання соціалістичних зобов'язань колективами промислових підприємств, будов, транспорту і зв'язку за три квартали ювілейного року виступив секретар обкому КП України М. П. Суркін.

В обговоренні цього питання взяли участь перший секретар Олександрійського міськкому КП України П. Ю. Гриценко, керівник бригади формувальників імені 50-річчя Жовтня заводу «Червона зірка» В. І. Гетьманець, секретар Кіровоградського міськкому КП України З. І. Власова, голова облпрофради Д. Т. Жмак, машиніст екскаватора Семенівсько-Головківського вуглерозрізу В. Т. Фесун, керуючий трестом будівельних матеріалів А. В. Отян та інші.

На зборах обласного партійно-господарського активу виступив перший секретар обкому КП України М. М. Кобильчак.

В обговореному питанні збори ухвалили постанову.

Партії, Леніну, революції

Змовкли останні акорди молодіжного маршу, і над пероном зринув гудок тепловоза. В кожному купе цього незвичайного поїзда з гучномовців полинула мелодія української народної пісні «Там, де Ятрань круто в'ється», у передзвін срібних струн влився голос диктора:

— Друзі! Наш туристський поїзд, поїзд переможців, назва якому «Кіровоград», залишає степове місто. Ми мчимо до берегів Волги. Маршрут наш: Ульяновськ — Казань — Москва.

Диктор розповідає про тих, хто вирушив у цю далеку мандрівку, в мандрівку по Ленінських місцях. Таких пасажирів — чотири сотні. Це — молоді люди різних професій, які в ювілейному році досягли найвищих рубежів у праці, які своїми роботями

(Закінчення на 2-й стор.).

КЛЯНЕМОСЬ! КЛЯНЕМОСЬ! КЛЯНЕМОСЬ!

Фото Ю. ЛІВАШНИКОВА.

Друга сесія Верховної Ради Української РСР

19 жовтня в Києві розпочала роботу друга сесія Верховної Ради Української РСР сьомого скликання.

О десятій годині ранку місця за столом Голови займають Голова Верховної Ради УРСР депутат О. Є. Корнійчук, заступники Голови Верховної Ради УРСР депутати М. Д. Білоус, Н. О. Пучковська, В. О. Сологуб, І. Т. Швець.

Тепло зустріли депутати і гості сесії появу в урядових ложах керівників Комуністичної партії і уряду України, членів Президії Верховної Ради УРСР і уряду республіки.

Учасники сесії вшанували вставанням пам'ять депутатів Верховної Ради УРСР О. В. Мінаєвої і П. Г. Тичини, які померли в період між сесіями.

З доповіддю про результати перевірки повноважень депутата, обраного замість вибулого, виступив голова Мандатної комісії депутат І. І. Вівдиченко.

Затверджується такий порядок денний роботи сесії:

1. Про Державний план розвитку народного господар-

ства Української РСР на 1968 рік і плани розвитку народного господарства УРСР на 1969 і 1970 роки.

2. Про Державний бюджет Української РСР на 1968 рік та про виконання Державного бюджету УРСР за 1966 рік.

3. Про затвердження Указів Президії Верховної Ради Української РСР.

4. Обрання Верховного суду Української РСР.

З доповіддю в першому питанні порядку денного виступив заступник Голови Ради Міністрів УРСР, голова Держплану УРСР депутат П. Я. Розенко.

Доповідь у другому питанні порядку денного зробив міністр фінансів УРСР депутат А. М. Барановський.

З співповіддю постійних комісій Верховної Ради УРСР у першому і другому питаннях порядку денного виступив голова Планово-бюджетної комісії Верховної Ради УРСР депутат В. О. Кременіцький.

Потім почалося обговорення доповідей і співповіді.

Сесія продовжує свою роботу.

(РАТАУ).

НАДИХАЮЧІ ПІДСУМКИ

ЦСУ СРСР підбило підсумки виконання нашої промисловості плану дев'яти місяців ювілейного року.

Ці підсумки такі, що вони не можуть не радувати радянську людину. Ось головні з них. План дев'яти місяців перевищено як по загальному обсягу виробництва, так і по величезній більшості найважливіших виробів, свою дев'ятимісячну програму перевиконали всі союзні республіки і всі промислові міністерства. Порівняно з дев'ятьма місяцями минулого року випуск промислової продукції в країні збільшився на 10,5 процента.

Для порівняння нагадаємо, що за останні шість років середньорічний темп зростання промислової продукції становив 8,6 процента. Це означає, що наші темпи зростають, що економічна політика партії, розроблена після жовтневого (1964 р.) Пленуму ЦК КПРС, дає свої чудові результати. В цьому величезну роль, безсумнівно, відіграло також всенародне змагання за гідну зустріч великого ювілею.

Не менш важливим є й інше — досягнуто доброго прогресу і в зростанні продуктивності

(Закінчення на 2-й стор.).

ГЕРБ ВІТЧИЗНИ НА ПОВЕРХНІ РАНКОВОЇ ЗОРІ

18 жовтня 1967 року радянська автоматична станція «Венера-4», пройшовши відстань близько 350 мільйонів кілометрів, досягла планети Венера.

Протягом 4-місячного польоту станція да-

Повідомлення ТАРС

ла змогу дістати нові численні дані про фізичні властивості космічного простору.

При підльоті до планети Венера станція зафіксувала відсутність помітного магнітного поля і радіаційних поясів планети. Виявлено слабку водневу корону.

Сьогодні, 18 жовтня 1967 року, о 7 годині 34 хвилини московського часу автоматична станція «Венера-4» увійшла з другою космічною швидкістю в атмосферу Венери і від станції відокремився спускний апарат — наукова лабораторія. Після аеродинамічного гальмування спускного апарата в атмосфері планети автоматично спрацювала спеціальна парашутна система, і він продовжував плавне зниження в атмосфері Венери.

Наукові прилади спускного апарата проходили безперервну сталі вимірювання і передачу на Землю параметрів атмосфери Венери протягом півтори години на відстані 25 кілометрів. Апарат опустився на поверх-

ню планети, доставивши другий вимпел із зображенням Герба Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

Проводилися замірювання тиску, густини, температури і хімічного складу атмосфери Венери.

На протязі ділянки вимірювань температура атмосфери змінювалась від 40 до 280 градусів Цельсія, атмосферний тиск — від 1 до величини порядку 15 атмосфер. Вимірювання показали, що атмосфера Венери майже повністю складається з вуглекислого газу; кисень і пара води становлять близько півтора процента; помітних слідів азоту не виявлено.

Дані наукових вимірювань обробляються і будуть опубліковані.

Таким чином, радянська автоматична станція «Венера-4» вперше у світі здійснила плавний спуск і посадку на поверхню планети і дала можливість дістати дуже цінні дані про планету Венери.

Наукові дослідження, виконані радянською автоматичною міжпланетною станцією «Венера-4», — нова видатна перемога радянської науки і техніки, дуже важливий етап у дослідженні планет Сонячної системи.

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

праці. Вона збільшилась на 7 процентів. У попередньому п'ятиріччі (1961—65) середньорічне зростання продуктивності праці становило лише 4,6 процента.

Ще кращі показники підприємств, які перейшли на нову систему планування і економічного стимулювання. Такі підприємства тепер налічують понад п'ять з половиною тисяч, і вони виробляють третину всієї промислової продукції. План реалізації своїх виробів порівняно з дев'ятьма місяцями минулого року вони збільшили на 12 процентів, на 8 процентів підняли продуктивність праці і майже на 25 процента збільшили свій прибуток.

Саме така робота, такі

НАДИХАЮЧІ ПІДСУМКИ

темпи, таке зростання продуктивності праці і прибутку є базою прискорення зростання народного добробуту, що його здійснюють партія і уряд, керуючись рішеннями ХХІІІ з'їзду КПРС.

В ім'я цього триває зміна структури промислового виробництва. З одного боку найшвидше зростають ті галузі важкої індустрії, які визначають прогрес всього народного господарства, як наприклад, машинобудування, хімія, металургія, видобуток нафти і газу, з другого — випереджаючими темпами розвивається виробництво товарів народного споживання.

Досить сказати, що легка промисловість за 9 місяців збільшила випуск своїх виробів на 12 процентів. Величезними темпами збільшує випуск товарів і важка промисловість. За 9 місяців виробництво колдильників, наприклад, вона збільшила на 24 проценти (їх випущено майже 2 мільйони), пральних машин і телевізорів — на 13 процентів, радіоприймачів — на 16 і т. д.

Успіхи сільського господарства дали можливість харчовій промисловості за 9 місяців випустити з державних ресурсів сировини 4,4 мільйона тонн м'яса (зростання на 17 процентів), 1,8 мільйона тонн олії (зростання на 14 процентів), значно збільшити випуск молочних і кондитерських виробів. На 11 процентів збільшилася також вилос риби.

Щодо найважливіших галузей важкої індустрії, то їх успішний розвиток змальовують такі цифри: за 9 місяців вироблено 404 мільярди кіловат-годин електроенергії, видобуто 214 мільйонів тонн нафти, 116 мільярдів кубометрів газу, 446 мільйонів тонн вугілля, виплавлено 76,2 мільйона тонн сталі, вироблено 29,5 мільйона тонн мінеральних добрив, 812 тисяч тонн пластмас і 374 тисячі тонн хімічних волокон.

І. ПАВЛОВ,
(кор. ТАРС).

Партії, Леніну, революції

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

руками несуть Жовтєвому святу найдивовижніші дарунки.

Десятий вагон, п'яте купе. Тут поселився циліндральник Ульяновського відділення «Сільгосптехніки» Леонід Кисляк. Він зі своїми друзями домігся того, що полагали удвічі більше тракторних моторів, аніж передбачали спеціалісти. Що це день, то й рапорт від комсомольця: «Є півтори норми!» Леонід — раціоналізатор. Він — позаштатний секретар Ульяновського райкому ЛКСМУ.

Сьомий вагон, четверте купе. Білява дівчина задивляється в далеч. Це Надія Лохвич, член комсомольсько-молодіжної бригади В. Бойченка з Кіровоградського агрегатного заводу. Досягнення цих молодих ентузіастів вже відомі всій Кіровоградщині.

Четвертий вагон, шосте купе. Нове знайомство, з Лідєю Дабіжею, дояркою колгоспу «Прогрес» Олександрівського району, яка нині має щодоби пудові надої молока.

В першому вагоні секретар Голованівського райкому комсомолу Тамара Власюк знайомить мене з агрономом із села Трояки Василем Безверхнім, який в цьому році вибороз з хліборобами двоохотпудовий урожай зерна...

Вусатий залізничник проходить повз купе і втішно промовляє:

— Оце бригада у вас! Таких ще ми в цьому році не возили.

В цю мить озвучилась дівоча пісня: «Ой, хмелю, мій хмелю...» А тоді: «Ми підем, де тра-

Ульяновськ. Зустріч біля будинку Ульянових.

Фото Ю. ЛІВАШНИКОВА.

ви похилили...». Заспівувала краща швея майстерні обслуговування та промкомбінату Раїса Чайкова.

І залізничник знову дивується:

— То виходить, тут не лише люди, які мають медалі за працю. Ім варто давати нагородити й за таку пісню.

В цей час в десятому вагоні зринали весільні співанки. То ватажок комсомольців з села Лозувате Ульяновського району Дмитро Гасіца влаштував українське «весілля». У восьмому вагоні кіровоградці продовжували конкурс на кращу пісню. А в сьомому — секретар Компаніївського райкому ЛКСМУ Адам Коротченко гуртував танцюристів:

— Ми маємо показати свою майстерність на «вогнику переможців».

І отак цілими годинами. Дзвеніть дівочий сміх, жарти, не стихала народна пісня, пісня, яку колись співали перші комсомольці.

Аж ось і береги Волги, зулиця. На стіні залізничного вокзалу мармурова плита. «22 апреля 1870 г. в Симбирске родился основатель и вождь большевистской партии и советского социалистического государства Владимир Ильич Ульянов — Ленин».

Шкуються колони. В шеренгу стає молодий тракторист, доярка, слюсар, інженер, агроном. В їх руках червоної гвоздики. Вони приїзнені з наших кіровоградських степів і через декілька хвилин ляжуть біля підніжжя пам'ятника рідному Іллічу.

Чотири сотні туристів діляться на групи і вирушають по Ульяновську, місту Володимира Ілліча Леніна. Добра тривога і хвилювання проймає степовика, коли він підходить до будинку, де народився Володя Ульянов. Кожен загамовує подих, йдучи в простих кімнатах.

Кіровоградці віддали гімнзівку, де вчився Володя, побували в наймальовничіших кутках міста. Екскурсивод розповіла їм про майбутнє колишнього провінціального містечка.

І ось знову шкуються колони. Кіровоградці стоять на центральній площі Ульяновська,

біля п'єдестала, на якому постає вождя. З гурту виділяються четверо. Вони несуть до підніжжя пам'ятника червоної гвоздики. І в цю мить над площею всі чотириста голосів почали пісню. Вона про людину, яка схитнула світ, яка стала світлоденням для хлібороба і робітника, для кожної простої людини.

Прощання з містом Ілліча. І вже знову наш поїзд мчить просторами Росії, берегами Волги, березовими гаями. А на ранок — нова зустріч, в Казані. Тут пройшли студентські роки Володимира Ульянова, тут гартувалася його юність. Посланці степового краю йдуть тими вулицями, де ходив Ульянов, прямують до університету. Ім показують аудиторію, де вчився він, актовий зал, де він складав екзамен. Потім — знайомство з містом, зустрічі в музеях.

Увечері — в дорогу, яка веде до Кремля. У вагонах змагаються найдотепліші, демонструють свою майстерність співаки та співачки. Звучать пісні про Росію, про Волгу, про Леніна.

Ось і столиця нашої Вітчизни. Іде її вулицями і площами степовик і затамовує подих, здивившись на ту красу, що навколо. Урочиста хвилина біля пам'ятника Невідомому солдату. Тут, на граніті, кіровоградці кладуть квіти і вшоповують хвилинно мовчання пам'ять про того, хто боронив наш рідний край од ворога, хто віддав своє життя для того, щоб нині над нами прозорилося спокійне небо.

І знову в руках квіти. Великий вінок лягає до Мавзолею В. І. Леніна. Починається побачення з вождем.

А потім на Красній площі натхненно і урочисто пролунали слова клятви молоді Кіровоградщини на вірність заповітам Леніна:

— Ми, комсомольці та молодь орденоносної Кіровоградщини, спадкоємці слави героїв Жовтня і Великої Вітчизняної війни, напередодні п'ятдесятилітнього ювілею Великої Жовтневої соціалістичної революції прибули в столицю нашої Батьківщини — Москву, щоб тут, біля Мавзолею вчителя революційних мас світу, генія людства — Володимира Ілліча Леніна, тут, на Красній Площі присягнутися від імені всіх юнаків та дівчат нашого степового краю на вірність заповітам Ілліча, справі рідної Комуністичної партії, справі Великого Жовтня.

Іменем земляків, що загинули за Радянську владу в роки революції і громадянської війни, світлою пам'яттю 130 тисяч бійців, що віддали своє життя за визволення Кіровоградщини від фашистських полчищ, сивою печалю матерів, які не дочекались синів з далеких фронтів доріг, святістю землі рідної

КЛЯНЕМОСЯ!

Бути достойними справи батьків, наслідувати і помножувати їх славу і на перший клич матері-Вітчизни піти в бій і перемогти

КЛЯНЕМОСЯ!

Іменем трударів, що проклали першу борозну на колгоспній ниві, чиними руками зведених фундамента соціалізму, іменем Героїв Праці — невтомних трудівників колгоспних полів, заводів і фабрик, славних будівників нового суспільства, комсомольською юністю своєю клянемося тобі, Комуністична партія.

Як потомствені інтернаціоналісти, ми сьогодні проголошуємо: «Фашизм не пройде! Геть агресорів! Свободу В'єтнаму! Свободу

Москва. Красна площа. Дарунок Іллічу — квіти.

Фото М. ШЕВЧУКА.

Казань. Члени делегації м. Кіровограда біля пам'ятника Володимиру Ульянову. Фото М. ШЕВЧУКА.

патріотам Греції! Геть завойовників з арабської землі!»

Клянемося завжди йти по шляху жовтєвих борців, всюди йти за Комуністичною партією, своєю працею, серцем і розумом, всім життям своїм творити на землі комунізм

КЛЯНЕМОСЯ!

КЛЯНЕМОСЯ!

КЛЯНЕМОСЯ!

..Відвідати місьць, де жив і працював вождь, знайомство з найпрекраснішими пам'ятниками історії, знайомство з древньою і молодою столицею.

І знову поїзд переможців вирушив в дорогу. За вікном мерехтіли білясті стіни багатопозерхових будинків, золотаві російські гаї. А в пам'яті кожного, хто побував на землі рідного Ілліча, спливали найдивовижніші спогади. Вже не на велелюдді, а наодиночці з собою кожен повторював слова клятви — на вірність революції, партії, Леніну.

М. ШЕВЧУК,

спецкор «Молодого комуняра».

Кіровоград — Ульяновськ — Казань — Москва.

ЧЕРВОНІ ВІТРИ ЖОВТНЯ

БУВ РІК революції перший. Над світом гули вітри червоні, дмухали полум'ям бентежним, спалахували на обрії загравами.

— Вся влада Радам! — волила заюрлена вулиця Нової Праги. А білогвардійці розстрілювали більшовиків. Знищували всіх, хто життя нового хотів. Вже на майдані, в центрі селища, живі клялися помститися. Істмиса, і зберігали пам'ять про хоробріх, про першовідкривачів червоної ери не тільки у бронзі й граніті, в поемах і романах, а й в звичайних людських листах. Таких, як цей

ЛИСТ ПЕРШИЙ

Я пишу тим, кого ще нема на світі, але які зачочуть знати про своїх батьків, про бентежні роки революції. Я пишу в рік революції п'ятдесятій.

Нам зараз по 17—20 років, але в кожного є гвинтівка. З гвинтівками лягаємо спати, їмо, вижджаємо в поле орати. Озброєні! Вершинки повідомляють нам, коли в навколишніх селах з'являються банди, і тоді ми сідаємо впряжених з плугів коней. У нашому загоні зараз 700 багнетів. Селяни теж допомагають, чим можуть. Іван Бугайов передав загонній кулемет, Микита Павлов — 12 ящиків набоїв, Терентій Рябчук — 20 револьверів. Партизанською групою командує Феодан Рашевський. Ми часто ведемо тарячі розмови про те, як далі боротися з окупантами та гетьманівською вартою. Нещодавно підпільний революційний комітет прийняв рішення розпочати відкриту боротьбу з ворогами революції. Виступ намітили на 21 листопада — день ярмарки. Напередодні вістозі подались у навколишні села, щоб повідомити пар-

тизанів про рішення ревкому. А на світанку, коли ожили вулиці селища і розпочалася жвава торгівля, до ярмаркового майдану потягнулась валка підвід з сіном та мішками з зерном. Варта і загін карателів навіть не підозрювали, що під селянським збіжжям лежала партизанська зброя. Над майданом пролунав голос члена волосного ревкому Павла Козинця: «До зброї! Бийте гайдамакі!» Партизани пішли в наступ. Слідом за партизанами кинулись на гетьманську варту селяни. Радянську владу в Новій Празі було встановлено. Але поруч шастали банди отамана Григор'єва, денікінці. Знову розгорілась боротьба. Грудневої ночі 1919 року зав'язався бій з денікінською вартою та офіцерським каральним загonom, які розквартирувались у будинках багатіїв. Загін денікінських прислужників, очолюваний поміщиком Нескорою та Бугайовим, був розбитий, а вранці з Олександрії знову прибув великий загін карателів під команду озвірилого полковника Мунтяна. Ім вдалося захопити в полон партизана Степана Зарубу. Випещене обличчя білогвардійсько-

го офіцера пішло від щойно випитої горілки.

— Наша розмова буде короткою, — зневажливо кинув білогвардієць до Степана. — Ми хочемо знати прізвища керівників загону.

— Я все тобі скажу зараз, — прошепотів Заруба і підійшов до столу, де стояло кілька пляшок від горілки. — Я все скажу, — повторив партизан і, рвучко схопивши пляшку, вдарив нею по голові білогвардійця.

Бандит крикнув і впав на підлогу. В що ж мить до кімнати забігло кілька денікінців. Вони схопили Зарубу:

— Перед гобою ще є вибір. Ми жертвуємо офіцером, тільки скажи: хто організатор більшовицького повстання?

Степан мовчав. І тоді бандити підвели його до дерева, на якому була навішена петля.

Ні вдень, ні вночі ми не давали спокое ворогам революції, а сьогодні, коли я пишу цього листа в майбутнє, наш загін разом з частинами Першої кінної армії вшент розгромив біляків. Сьогодні віддали життя Василь Луценко, Яків Єгоров, Павло Ткачов, Григорій Коваленко, Антон Чередищенко, Степан Бутенко... Пам'ятайте завжди про них.

П. ПАВЛОВ,

учасник громадянської війни і партизанського руху на Олександрійщині.

1920 рік

НАД СВІТОМ червонокриво линув рік революції двадцять четвертий. В будинки радянських людей прийшов достаток, але на доло будівничих нового світу випали нові випробування. І не можна без хвилювання і болю читати про той час

ЛИСТ ТРЕТІЙ

Тільки жити в щасті. А в Дівочому Полі озвірілі гітлерівці ходять від хати до хати, розстрілюють з автоматів усіх, хто потрапить на очі. Групу людей фашисти зігнали до будинку Марії Тельнюк, стали поливати їх вогнем з автомата. Маленька дівчинка з криком кинулась до матері. Та не зупинився недолушок, убив і дівчинку.

— Не буде вам пощади, звірі прокляті! — крикнула Марія Тельнюк до фашиста.

І впала, підкошена вогнем. 84 жінок, дітей і дідів розстріляли фашисти в цей страшний день. Спалили село. Я ще якимось чудом залишилася живою, тому спільно написати цього листа. Про цю трагічну сторінку з життя дівочепільців повинні знати всі і відомстити тим, хто розстрілював невинних людей.

Г. ТЕЛЬНЮК,

жителька села Дівоче Поле.

1943 рік.

Уже не диво на Олександрійщині, коли за кермом трактора побачили водія в строкатій хустині. Тільки в колгоспі «Червоний прапор» Олександрійського району подять сталеві машини три дівчини — Клава Коломієць, Галина Курдаєва та Олена Петровська.

На знімку: К. КОЛОМІЄЦЬ, Г. КУРДАЄВА та О. ПЕТРОВСЬКА. Фото А. БОЙКА.

ГОЛОДРАНЦЯМ віддати Нізацо! — куркуліха надягала найкращі персидські шапі до корів.

— Та ти ж знаєш, що в отих комунарів не тільки земля спільна, а й жінки...

Ишов рік революції шістнадцятий.

ЛИСТ ДРУГИЙ

Погано ще ми живемо зараз. Одне ліжко стало житлом для цілої сім'ї. Бо нема чим топити, нема хліба. Але ізмайлівська молодь гомонить про комууну, про спільний обробіток землі. Тільки так ми зможемо подо-

лати злидні, боротися з куркулями. Ми першими гуртуємось а колентива, ми першими засіємо ниви зерном і віримо, що за нами йтимуть наші діти, онуки.

Г. СОРОКУН,
комунарівка 30-х років.

1930 рік.
с. Ізмайлівка.

ЯК У ВІДПОВІДЬ на попередній лист, з грозового сорок четвертого року до нас дійшов адресований синові

ЛИСТ ЧЕТВЕРТИЙ

Любий мій хлопчику! Коли ти читатимеш цього листа, мене чимало літ. Заростуть травною окопи, загоряться рани у тих, хто вернеться додому... Я хочу, синок, щоб діти поляків, угорців, болгар теж були щасливими, не знали війни. Життя не шкодував для справи революції, за добру долю всіх людей. Ти не червонитимеш за мене, батька свого, і я прошу тебе: ким би ти не був, синок, — хліборобом чи пасічником, шахтарем чи електриком — завжди крокуй уперед під знаменом революції.

О. ЖЕЖЕРЯ,

Герой Радянського Союзу.

1944 рік.
Польща.

М. ГРОМОВИЙ,
секретар Олександрійського райкому комсомолу.
1967 р.

Перші комсомольці Користівського осередку. Фото 1923 року.

ДУМКИ, ВІДГУКИ, РЕЦЕНЗІЇ

ПЕРЕКОНЛИВИЙ ДЕБЮТ

Шанувальникам поетичного слова області відоме ім'я Валерія Гончаренка. Його кращі поезії — войовничі, виразні, позначені влучністю художньої деталі і своєрідністю інтона-

ційного малюнка, легко розпізнаються серед доробку інших і, очевидно, припали до смаку читацькій громадськості. Свідчення цьому не тільки незмінність успіху авторських

виступів, а й швидка розпродажа «Червоного Волосожару»! — першої ластівки поета.

Як відомо, за короткий час на цю книжку з'явилися дві полярно-протилежні рецензії: захоплено-схвальна і гостро-критична. З приводу цього і назріла потреба поговорити, бо ж не тільки автор, а й читач

нині вирішують проблему — чиїми ж вустами та глаголють істина.

Отже, спробуємо розібратись.

Дивні метаморфози можуть трапитись з критиком, коли він, розглядаючи той чи інший художній твір, керується заданою схемою. На цьому шляху не те що легко спіткнутися, а вряди-годи й розпластатися на весь зріст можна.

Саме в подібне становище, на наш погляд, потрапив Г. Турков — автор статті «Потрібна вдумливість», видрукованій в «Літературній Україні».

В. Гончаренко — дебютант в літературі. Навряд чи потрібно нагадувати про те, що ця категорія літераторів насамперед потребує обережності і вдумливого підходу щодо

(Закінчення на 4-й стор.)

1) Київ, «Радянський письменник», 1967.

А ПОДВІР'Т Кам'янецької середньої школи є одинока могила з обеліском, що сховався в зелені дерев. У ній похований Герой Радянського Союзу Михайло Сергійович Лисов. Живі квіти не в'януть на могилі з ранньої весни і до пізньої осені.

Юні слідопити Кам'яничого вирішили дізнатися про бойові подвиги Героя, знайти його рідних. За цю справу взявся штаб. Полетіли листи в різні кінці, повелись короткі й довгі бесіди з жителями села, робітниками військкомату.

Зусилля учнів виявились не марними. Вони дізналися не лише про цікаві штрихи з біографії Героя, але й про те, як він загинув при звільненні їх рідного села від фашистських загарбників. Школярі розшукали матір Героя Соломію Іванівну Лисову.

... Найвищу урядову нагороду Михайло Лисов здобув невдовзі до загибелі, при форсуванні Дніпра, де в жорстокому бою виявив мужність і відвагу. Йшов далі на захід воїн. А весною 1944-го обірвалося життя комсомольця. Він помер від тяжких ран на руках у жителів села Кам'яничого.

Люди згадують, що в ту сумну хвилину в хаті, де помирив Герой, збудив тишу голосок новонародженої дитини. Це з'явилася на світ маленька Галинка, ніби сповістивши своїм народженням, що Герой продовжує жити...

Його поховали у шкільному садку, коли на деревах вже набрякали бруньки.

Від того часу минуло 23 роки. Зараз Галина Зіменко — інженер, живе і працює у Києві.

Про це, і ще багато про що дізналися юні слідопити під час своїх пошуків.

Недовго довелося чекати зустрічі з матір'ю Героя.

Звістка слідопитів швидко покликкала її в дорогу. З любов'ю і шаною зустріли Соломію Іванівну у Кам'яничого. А прощаючись із школярами, мати Героя запросила дітей до себе. Якраз тоді готувались до відкриття пам'ятника Михайлу Лисову на його батьківщині.

Почалася ретельна підготовка до подорожі на Кубань. Щоб здобути право увійти до складу делегації, комітет комсомолу та піонерська організація оголосили змагання, головними умовами якого було: вчитись тільки на відмінно і добре, брати активну участь в культурно-масовій роботі і суспільно корисній праці, мати відмінну дисципліну.

Минуло майже п'ять місяців. До складу делегації було відібрано 23 найкращих учні. Поза конкурсом була їх землячка — колишня учениця Галина Зіменко. У числі делегатів були вчителі, бригадир тракторної бригади місцевого колгоспу імені Калініна К. В. Зіменко. Очолював делегацію завуч школи офіцер запасу О. І. Стрілець.

В кінці квітня делегація вирушила в дорогу. Її шлях пролягав по місцях бойової слави Криму. Нарешті й головна мета подорожі — кубанська земля, батьківщина М. С. Лисова — станція Холмська. Зустріли українських гостей станичні школярі. Того ж вечора кам'яничани взяли участь у концерті на урочистому вечорі. А вже на другий день були присутні на відкритті пам'ятника Герою, дали клятву бути вірними своїй Батьківщині. Українські школярі подарували землю з Кам'яничого, де загинув Герой, посадили дві топольки і два куці троянд, що привезли з собою.

Наступного дня гості взяли участь у спортивних змаганнях на кубок імені Лисова.

ЦЕ ТІЛЬКИ ОДНА сторінка з багатогранної й колоритної роботи, яку проводять кам'яничкі школярі. З їх ініціативи створений у селі історико-краєзнавчий музей. Руками учнів зібрано велику кількість експонатів, які заповнюють дві великі кімнати у сільському Палаці культури. Один із них — Книга вічної слави земляків, які загинули під час Великої Вітчизняної війни. Багато довелося докласти зусиль, щоб розшукати відомості про них, знайти їх фотографії.

Цікаво проходять зустрічі учнів з ветеранами громадянської та Великої Вітчизняної воєн, героями праці, відомими людьми села. Учні листуються з колишніми вихованцями школи, які зараз у Радянській Армії. Воїни, які приїздять у відпустку, обов'язково відвідують школу.

У своїх листах сержант Василь Лановенко, солдати Яків Коростій, Яків Майданник та Іван Зелений розповідають про свою службу, про те, як допоміг їм шкільний колектив, комсомольська організація та організація ДТСААФ підготуватися до служби в Армії. Добре налагоджене в школі фізичне загартовування молоді, підготовка їх до служби в Армії. Тут діють різні оборонні гуртки — стрілецький, радіоаматорів, авто- і авіамоделний.

Кам'яничка школа в цьому році вийшла переможцем у районі в огляді-конкурсі на кращу постановку оборонно-масової та патріотично-виховної роботи. Це — досягнення всього шкільного колективу, наслідок єдності в роботі комсомольської, дтсаавівської та піонерської організації.

С. ОЛЕРСЬКИЙ.
Новоархангельський район.

У своїх листах сержант Василь Лановенко, солдати Яків Коростій, Яків Майданник та Іван Зелений розповідають про свою службу, про те, як допоміг їм шкільний колектив, комсомольська організація та організація ДТСААФ підготуватися до служби в Армії.

Добре налагоджене в школі фізичне загартовування молоді, підготовка їх до служби в Армії. Тут діють різні оборонні гуртки — стрілецький, радіоаматорів, авто- і авіамоделний.

Кам'яничка школа в цьому році вийшла переможцем у районі в огляді-конкурсі на кращу постановку оборонно-масової та патріотично-виховної роботи.

Це — досягнення всього шкільного колективу, наслідок єдності в роботі комсомольської, дтсаавівської та піонерської організації.

С. ОЛЕРСЬКИЙ.
Новоархангельський район.

У своїх листах сержант Василь Лановенко, солдати Яків Коростій, Яків Майданник та Іван Зелений розповідають про свою службу, про те, як допоміг їм шкільний колектив, комсомольська організація та організація ДТСААФ підготуватися до служби в Армії.

Добре налагоджене в школі фізичне загартовування молоді, підготовка їх до служби в Армії. Тут діють різні оборонні гуртки — стрілецький, радіоаматорів, авто- і авіамоделний.

Кам'яничка школа в цьому році вийшла переможцем у районі в огляді-конкурсі на кращу постановку оборонно-масової та патріотично-виховної роботи.

Це — досягнення всього шкільного колективу, наслідок єдності в роботі комсомольської, дтсаавівської та піонерської організації.

С. ОЛЕРСЬКИЙ.
Новоархангельський район.

ДВІ ТОПОЛІ З КАМ'ЯНИЧОГО

ПЕРЕКОНИЛИВІЙ ДЕБЮТ

(Закінчення. Початок на 3-й стор.)

оцінки їх творчості. Мовиться не про оранжерейні умови для вирощування екзотичних квітів, а про хай і строгий, але справедливий, всебічно аргументований аналіз першої авторської книжки. І вже аж ніяк недопустима голослівна, до того ж суперечлива критика, якраз зразок якої продемонстрував вищезгаданий автор.

Рецензент намагається приголомшити поета уже з перших рядків. «Карбованими рядками починається перший вірш збірки Валерія Гончаренка «Червоний Волосожар». Символічними (але вже далеко не карбованими) словами закінчується він. А що ж ми читасмо між цими фразами? Словесну тирсу, яка наліплюється на стовбур вірша, безперечно, гарного за своїм задумом. Глибоке водоймище поезії заміщується словами типу «аби що небуду», а відтак про якусь глибину його годі й казати.

Як зрозуміти цей закид автору про «символічні, але вже далеко не карбовані слова». Адже ці ж самі слова рецензент цитує і врешті-решт дає їм позитивну оцінку. І про яку словесну тирсу йдеться, чи не про оці рядки:

«Що мої перемрії варті
Перед шелестом верб гіучких?
Буду просто стояти на варті
Писовторних пісень твоїх.
(Україні — В. Б.)
Весняне білокриле небо,
Вечорів твоїх зореліт,
Грають райдоку про тебе
Молодих моїх двадцять літ?»

Ні, напевно чи можна погодитися з категоричністю рецензента.

Але вдумаймося глибше. Що означає зауваження про глибоке водоймище поезії, яке, за словами критика, позбавлене глибини. Адже знову ж таки йдеться про один і той же вірш. Чи не забагато критичних парадоксів, як для однієї рецензії?

Розглядаючи першу збірку молодого автора, найдоцільніше, очевидно, було б іти шляхом від аналізу до узагальнення. Рецензент же діє за сумнівним принципом: «спочатку скажу все, що я про тебе думаю, а вже потім розбираюся, як сам знаєш». І ось уже в другому абзаці читаємо: «Останніми словами (тобто про відсутність глибини — В. Б.) можна було б характеризувати і переважно більшість Гончаренкових віршів».

Далі рецензент звинувачує поета в копірванні в «словесному кукіллі», єдиним розчерком пера перекресливши кращі поезії збірки: «Вчителька», «Чуєш, мамо?», «Ти грієш руки». Щоправда, мимохідь розкритикувавши останній з них, Г. Турков через кілька абзаців, говорячи про цей вірш, узагальнює: «Ось вона, та глибина, якої й хочеться».

Безумовно, подібні парадоксальні судження спроможні спантеличити не тільки молодого автора, а й досвідченого літератора.

Однобоко підійшовши до роботи поета, Г. Турков не помітив, чи, власне, підганяючи під задану схему свої судження, не побажав помітити того кращого, що є в «Червоному Волосожарі». А воно таки є. Відзначення цьому хоча б розкритикована «Вчителька». А спробуйте відмовити в пере-

конливості живопису, скажімо, оцих рядків:
«Сховався у травах вітер,
Затих на крутій обіймці,
І білі хати, як діти
У піжмурки грались іншом.
А десь за старими гробами
Дзвінкий мотоцикл пробіг,
І місяць сурми над вербами
В рожевій блискучій різі».

Є справжня поезія і в «Добрій долі, високій долі», і в «Хаті», і в інших віршах. І, щоб збагнути це, не треба озброюватися мікроскопом, досить лише настроїти на високовольну хвилю поета. Манера письма Гончаренка — експресивна, групо заміщена образами. Щоправда, інколи поет аж надто перенасичує ними свою палітру, і тоді вони справляють враження іграшок на новорічній ялинці.

Не вистачає подекуди молодому автору і високої культурної думки, вміння повернути збиту тему в нове русло. Є в збірці вади лексичні і стилістичні. Саме про оці недоліки і слід би було говорити рецензентові, коли б він керувався принципом об'єктивного аналізу.

В той же час Турков не в міру захвалює слабкі твори. Йдеться про мініатюру «Я все зберіг», яка кінчається ось так:
«Я все зберіг: твою пісню,
Легкий відбиток мільярдів,
Лише тебе, тебе одну
Я не зберіг».

Погодьтеся, що, орієнтуючись поета на оці банальні рядки, рецензент зробив йому ведмежу послугу.

Але попри всі недоліки, В. Гончаренко, безсумнівно, — обдарований поет. Його «Червоний Волосожар» дає всі підстави для оптимістичних висновків.

В. БАЗИЛЕВСЬКИЙ.

Це перші заїзди хлопчаків на голубих доріжках водної станції обласної ради ДСТ «Спартак». Юні спортсмени тільки-но починають свій шлях у великий спорт. Фото М. ЧЕРКАЄВА.

СПОРТ

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

СУБОТА, 21 жовтня. Перша програма. 10.00 — «Гімнастика для всіх». (М). 10.30 — «Для дошкільників і молодших школярів». (М). 11.00 — «Художній фільм «Товариш Арсеній». (Кіровоград). 16.30 — «Клуб кіномандрівників». (М). 18.30 — Телевізій. (К). 18.50 — Суботній репортаж. (К). 19.20 — «Експо-67». (М). 19.45 — Поніта «Голубого волика». (М). 20.30 — Телевізій. (М). 21.00 — Художній фільм «Товариш Арсеній». (Кіровоград). 22.30 — Популярна пісня 1967 року». (НДР).

Друга програма. 11.00 — Для дошкільників і молодших школярів. А. Гайдар. «Військова таємниця». Спектакль Калінінського театру Львова. (М). 11.50 — «Читаючи нову книгу». В. Титов. «Всім смертям назло». (М). 21.30 — Художній фільм. (К).

НЕДІЛЯ, 22 жовтня. Перша програма. 14.00 — Програма кольорового телеба-

НОВИНИ

Повернулися механізаторами

2232 юнакам і дівчатам дало путівку в життя Ониківське сільське профтехучилище. Тут відбувся черговий випуск. 114 слухачам вручено атестати тракториста-машиніста другого і третього класів.

Більшість вихованців закінчили учбовий заклад на «відмінно» і «добре». А Володимир Душак, Микола Чабан, Дмитро Завірюха, Олексій Кушнір та ще чотирі їх ровесники одержали атестати з відзнакою.

Г. ПОЗНЯК.
Маловишківський район.

В гостях — автор «Вербівчан»

Професора Арсена Олексійовича Іщука знають наші вчителі та студенти як вдумливого дослідника творчості Лесі Українки, Павла Тичини. Доброї слави серед читачького загалу завжив і його роман «Вербівчани».

Позавчора Арсен Ішук завітав до студентів Кіровоградського педінституту. Викладачі вузу М. Четоч та І. Бацула характеризували творчий шлях митця. Схвильованими і змістовними були виступи студентів Василя Кодака, Володимира Стояна, Василя Каюкова та інших.

Потім Арсен Ішук поділився деякими секретами з творчої лабораторії, прочитав розділ з нової книги.

А. ТАРАНЮК.

ПОКАЗУЄ МИКОЛАЇВ

СУБОТА, 21 жовтня. 15.30 — Передача з Одеси. 16.15 — Кінохроніка. 16.30 — «Клуб кіномандрівників». (М). 18.30 — В ефірі «Молодість». (М). 19.30 — «Експо-67». (М). 19.45 — Поніта «Голубого волика». (М). 20.25 — «Читаючи Тези ЦК КПРС». (М). 20.30 — Телевізійні новини. (М). 20.55 — «Читаючи Тези ЦК КПРС». (М). 21.00 — Фестиваль телевізійних фільмів. 21.20 — Художній фільм «Ялоха Пандіва». 22.30 — «Популярна пісня 1967 року». (НДР).

НЕДІЛЯ, 22 жовтня. 8.00 — Передача з Одеси. 10.00 — «Будильник». (М). 10.30 — Англійська мова для малят. 11.00 — Передача з Одеси. 15.30 — Для воїнів Радянської Армії і Флоту. (Ленінград). 16.00 — Футбол. «Динамо» (Москва) — «Динамо» (Мінськ). 16.45 — «Читаючи Тези ЦК КПРС». (М). 20.25 — Телевізійні новини. (М). 17.00 — «Музичний кіоск». (М). 17.30 — Л. Соболев. «Грозний степ». Телевізійний спектакль. (Ленінград). 18.45 — «Світло і тіні». (М). 19.15 — «Читаючи Тези ЦК КПРС». (М). 19.20 — «Музичний маяк». (М). 19.30 — Літопис півніку. «Рік 1947-й». Телевізійний фільм. (М). 20.25 — «Читаючи Тези ЦК КПРС». (М). 20.30 — Телевізійні новини. (М). 21.00 — Художній фільм «Людина з ружинцею». 22.10 — Концерт радянської пісні. (М).

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.
Телефони: редактора — 45-00, відповідального секретаря — 45-35, відділів — 45-36.

МОЛОДОЙ КОМУНАР

орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ.